

(3 Hours)

[Total Marks :100

N.B. : (1)

1. Answer in Two Sentences.

- (A) Which is the provision relating to the appeal under arbitration and conciliation act, 1996? 20
- (B) Explain the law of limitation under arbitration and conciliation act, 1996?
- (C) Define the term "Arbitration Agreement,"
- (D) What is a provision regarding language of arbitration?
- (E) What is the meaning of the term, "Ex Aequo Et Bono Is"?
- (F) Under which provision, it is now obligatory on court to encourage settlement?
- (G) Explain the term International commercial Agreement .
- (H) What is permanent Lok Adalat?
- (I) Can Chief Justice of India appoint an Arbitrator of another of another country?
- (J) What is a Mediation?

2. write short notes on any four :-

- (1) Bargaining abilities of parties to the arbitration agreement.
- (2) Conventional award.
- (3) Legal services authorities act.
- (4) Distinction between conciliation and Arbitration
- (5) Rule making power of an arbitrator
- (6) Different modes of settlement of dispute under ADR

3. Answer any two :-

1. A supplier contracted to supply to the Belgium government two mobile communication vehicles. He ordered the same number of the vehicles from a dealer. Dispute arose between him and the dealer, which were referred to the arbitration. This parties appointed an arbitrator who was both an engineer and a barrister. At a preliminary meeting at arbitrators chamber it was agreed that the proceeding be conducted in an informal manner and without legal representative. Shortly thereafter and without the knowledge of the supplier the dealer submitted the documents to the arbitrator, which through a very, damaging light upon the commercial performance and business behavior of the supplier. When the supplier came to know about the document he demanded a copy, which the arbitrator refused to give. The arbitrator issued two interim awards. The supplier applied to the courts to set aside both awards.

- (a) Can the supplier succeed in the matter? Give the reasoning.
- (b) Does the failure of the Arbitrator to provide a copy be construed as a breach of the principles of the natural justice ?
- (c) As the party protested after issuance of the 2 interim award, would it constitute a, "waiver" or "acquiescence"?

2. The vice chancellor of an university was appointed as an arbitrator in a matter of dispute under a building contract. The V.C. duly informed the petitioner of his appointment as an arbitrator and directed him to appear before him for personal hearing. But the petitioner did not attend the personal hearing despite several adjournments. A final notice was served to the petitioner that if did not appear on a fixed date the proceedings will be held "Ex- Parte" and appropriate award will be passed.

- (a) Is an arbitrator competent to proceed an ex-parte?
- (b) What is the remedy open to a party against whom an ex-parte decision was given improperly?
- (c) Whether an ex-parte award is equivalent to the decree of court?

3. In the case of international transaction in terms of a contract, a dispute arose between the parties. Petitioner filed a plication for appointment of arbitrator U/s.11 of the arbitration and conciliation act,1996 to settle the dispute.

- (a) Whether court can appoint an arbitrator when alleged dispute under the contract was an international transaction?
- (b) Can the provisions of part-1 of the arbitration and conciliation act,1996 be made applicable to international commercial transaction held outside the country?
- (c) Cite any decided case?

4. Answer the following any four :-

- (1) Explain essentials of the Arbitration award and discuss the procedure to execute the same.
- (2) Explain in detail about Lok-Adalat vis-a-vis permanent Lok Adalat.
- (3) What are the powers of the Arbitral Tribunal to proceed Ex-parte? Discuss with the help of the decided cases?
- (4) Discuss the composition of the Arbitral tribunal. arbitration and conciliation act,1996.
- (5) Arbitration and conciliation act 1996 has wide scope than act of 1940.
- (6) Explain the procedure of appointment of an arbitrator

(मराठी रूपांतर)

(३ तास)

एकूण गुण : १००

१. पुढील प्रश्नांची एक ते दोन वाक्यात उत्तरे द्या.

- (१) लवाद व समेट कायद्याप्रमाणे उच्च न्यायालयात दाद मागण्याची काय तरतुद आहे ?
- (२) लवाद व समेट कायदा १९९६ अंतर्गत कमाल मर्यादा कायद्याचे स्थान सांगा ?
- (३) लवाद करारनामा स्पष्ट करा ?
- (४) लवादाच्या भाषेसंबंधीची तरतुद नमुद करा.
- (५) 'एक्स एक्वीटो एट बोनोएस' म्हणजे काय ?
- (६) समेट प्रक्रियेला प्रवृत्त करण्याची न्यायालयाची जबाबदारी कोनत्या तरतुदीमध्ये विषद केली आहे.
- (७) आंतरराष्ट्रीय व्यापारी लवाद स्पष्ट करा.
- (८) स्थायी लोक अदालत म्हणजे काय ?
- (९) सर्वोच्च न्यायदंडाधिकारी परदेशात लवादाची नेमणूक करू शकतात का ?
- (१०) मध्यस्थी म्हणजे काय ?

२. टिपा द्या (कोणत्याही चार) :-

- (१) लवाद करारातील दोन्ही पक्षांची तडजोडीची क्षमता
- (२) अभिसंधी निवाडा
- (३) विधी सेवा प्राधिकरण कायदा
- (४) समेट व लवाद मधील फरक स्पष्ट करा.
- (५) लवादाचा नियम बनविण्याचा अधिकार स्पष्ट करा.
- (६) वैकल्पिक विवाद निराकरण मधील वाद मिटवण्याचे विविध मार्ग सांगा.

३. कोणतेही दोन सोडवा :-

- (१) एका पुरवठा व्यापाराचे बेल्जीयम सरकारला दोन चलत संवाद गाडी पुरवण्याचा करार केला. तेवढ्याच गाड्या त्याने वितरकास देण्यास सांगितले. त्याच्यात व वितरकात झालेला वाद त्याने लवादाकडे सुपूर्द केला. ह्या पक्षकारांनी नेमलेले लवाद हे वकिल व अभियंता दोन्ही होते. सुरवातीला लवादाच्या खोलीत झालेल्या चर्चेत असे ठरविण्यात आले की लवाद प्रक्रिया ही अनौपचारिक व वकिलाशिवाय केली जावी. थोड्याच कालावधीत पुरवठा व्यापारास न कळविता वितरकाने लवादास कागदपत्रे पुरविली. ज्यात पुरवठादाराने धंद्यात व व्यवहारात केलेल्या अनैतिक व्यवहारांवर प्रकाश टाकण्यात आला होता. जेव्हा पुरवठादारास हयाबद्दल माहिती मिळाली त्याने त्याची प्रत लवादाकडे मागीतली परंतु लवादाने ती देण्यास नकार दर्शविला. लवादाने दोन अंतरील निवाडे दिले. पुरवठादाराने दोन्ही निवाडे फेटाळण्यासाठी अर्ज केला.

- (अ) पुरवठादाराच्या बाजूने निर्णय लागेल का ? कारणे सांगा.
 (ब) लवादाने पुरवठादारास कागदपत्रे देण्यासाठी दर्शवलेला नकार हा नैसर्गिक न्यायतत्वांस बाधा आणणारा आहे का ?
 (क) दुसरा अंतरीम निवाडा दिल्यावर दर्शवलेला निषेध हा 'माफी' आहे की 'मुकसंमती' ?

(२) बांधकाम करारातील वादासाठी लवाद म्हणून विद्यापिठाच्या कुलगुरुंची नेमणूक केली. वादीस नेमणूकीबद्दल कळवून वैयक्तिक सुनावणीसाठी त्यांच्या खोलीत भेटावयास सांगितले. परंतु अनेक वेळा पुढील तारीख देऊन सुद्धा वादी वैयक्तिक सुनावणीसाठी उपस्थित राहिला नाही. दिलेल्या तारखेस 'वैयक्तिक सुनावणीस अनुपस्थित राहिल्यास एकतर्फी निकाल सुनावण्यात येईल' अशी शेवटची नोटिस पाठविली. आणि योग्य तो निर्णय देण्यात आला.

- (अ) लवाद एकतर्फी निर्णय देऊ शकतात का ?
 (ब) ज्या पक्षकाराविरुद्ध एकतर्फी निर्णय देण्यात आला असेल त्याला कोणते उपाय लागू आहेत ?
 (क) एकतर्फी निर्णय हा न्यायालयाच्या आदेशाप्रमाणे असतो का ?

३. आंतरराष्ट्रीय व्यवहारांच्या कराराच्या संदर्भात दोन्ही पक्षांमध्ये वाद निर्माण झाला. समेट घडवून आणण्यासाठी लवाद व समेट कायदा १९९६ च्या कलम ॥ प्रमाणे वादीने लवादाच्या नेमणूकीसाठी अर्ज केला.

- (अ) आंतरराष्ट्रीय व्यवहारांच्या करारातील वादासाठी न्यायालय लवाद नेमणूक करू शकतो का ?
 (ब) लवाद व समेट कायदा १९९६ च्या भाग १ मधील तरतुदी देशाच्या बाहेर घडलेला आंतरराष्ट्रीय वाणिज्य व्यवहारासाठी लागू होतात का ?
 (क) पुर्वन्यायनिर्णय सांगा.

४. सविस्तर उत्तरे लिहा (कोणतेही चार) :-

- (१) लवाद निर्णयातील आवश्यक घटक सांगा व त्याच्या अंमलबजावणीच्या तरतुदी सांगा.
 (२) लोक अदालत तसेच कायम लोक अदालतची सविस्तर माहिती द्या.
 (३) एकतर्फी निर्णय देण्याचे लवादाचे अधिकार कोणते
 (४) लवाद व समेट कायदा १९९६ प्रमाणे लवाद समितीची रचना स्पष्ट करा.
 (५) लवाद व समेट कायदा १९९६ हा १९४० च्या लवाद व समेट कायदापेक्षा जास्त विस्तृत आहे स्पष्ट करा.
 (६) लवादाच्या नेमणूकीच्या तरतुदी विशद करा.